

Xudayar Yusifzadə 1998-ci il iyulun 15-də Bərdə şəhərində anadan olub. Körpə ikən atasını itirən Xudayar üç qardaş, bir bacıdan ibarət ailənin son-beşiyi idi. Bərdə şəhərində Uşaq İn-cəsənət Məktəbini bitirmişdi. Hərbi xidmətdən sonra sərhəd qoşunlarında gizir kimi həqiqi hərbi qulluğa başla-mışdı. Tovuz döyüşlərindən sonra kö-nüllü olaraq müharibəyə qatılan Xu-dayar Füzulinin, Kəlbəcərin, Zəngila-nın işğaldan azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etmişdir.

Xudayar dastanı

22 oktyabr 2020-ci ildə Zəngi-lan rayonunun Ağbənd qəsəbəsi istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhid olmuş Xudayar Yusifzadə ölümündən sonra Azərbaycan Res-publikasının Prezidenti İlham Əliyə-vin müvafiq sərəncamları ilə "Vətən uğrunda", "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalları və "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

İllər ötüb keçəcək, nəsillər dəyi-şəcək, yaz hər gəlişi ilə başqa bir yaz olacaq, şairlər, bəstəkarlar vətəni, bu vətənin qəhrəman oğullarını vəsf edən yeni şeirlər yazacaq, nəğmələr qoşacaq. Amma sənənin əlində avtomat səngərdə oxuduğun "Vətən yaxşıdır" mahnısı bütün zamanların ən şirin, ən gözəl, ən kövrək nəğməsi olacaq. Nə qədər ki, hünəriylə dünyanı heyran qoyan xalqımız var, nə qədər ki dünyaya vətən sevdalı nəsillər gələcək, sən də hər zaman var olacaqsan, Xudayar! Sən bir evdə, bir ailədə dünyaya göz açsan da, böyük bir xalqın, bütöv bir elin oğlu oldun. Həm də sıradan bir oğul yox, müasir Azər-baycan gəncliyinə örnək olan qəhrəman oğul. Sən səngərdə bir nəğmə oxudun, könüllərdə əks-səda

verdin, əbədiyyət nəğməsinə çevrildin. Tükənməz həyat eşqinlə, mənalı ömür yolunla bir dastan yaratdın, Xudayar dastanı...

Bərdədəki Şəhidlər xiyabanına yolumuz tez-tez düşür. Sıralanmış şəhid məzarlarının başına dolan-dolana həmişə sonda ixtiyarsız Xu-dayarın məzarı önündə dayanıb dərin düşüncələrə dalırıq. Qara mər-mərdən təbəssümlə boylanan Xu-dayar son dərəcə mənalı, sirayət-edici baxışlarıyla sanki çox şey deyir. Xudayar baxır, Xudayar danışır, Xudayar oxuyur, Xudayar soruşur: "Şair, sorma Vətən nədən yaxşıdır?" sualına keçdiyi qısa və şərəfli ömür yoluyla elə özü də cavab verir - vətən hər şeydən üstündür, qiymətlidir. Ona fəda olmaq, uğrunda şirin candan keçmək hər kişinin namus, qeyrət borcudur...

Növbəti ziyarətimizdə xiyaban-da könül rahatlığı yaradan bir təsadüf oldu. Burada Xudayarın babası Şümşad kişiylə, nənəsi Tovuz xanımla və digər doğmaları ilə görüşüb həmsöhbət olduq. Öyrəndik ki, onlar Ağdamın Seyidlər kəndindən məcburi köçkün kimi Bərdənin Qazıqurdalı kəndinə pənah gətiriblər. Şümşad Məmmədov:

- Xudayar çox istiqanlı uşaq idi. Onda qəribə bir şirinlik vardı. Müharibəyə könüllü getdi. Deyirdi ki, baba, əsl məqam yetişib, ermənilərdən tökdükləri nahaq qanların qisasını almağa, Qarabağı azad etməyə gedirik. Heç yadımdan çıxmaz, cəbhəyə yola düşəndə boynumu qucaqlayıb üzümdən öpdü, həmişəki kimi zarafatından da qalmadı. Dedi ki, baba, o məcburi köçkün vəsiqəni ver baxım. Verdim baxdı. Cırmaq istəsə də, fikrindən daşındı. Dedi ki, baba, qoy hələ qalsın, ermənilərin başın əzib qaydıandan sonra sizi Seyidlər kəndinə özüm köçürəcəm. Bax, bu vəsiqəni də elə orada cırıb həyətimizə səpərik. İndi şükür Allaha, Qarabağımız qanlar, qurbanlar bahasına işğaldan azad-dır. Bir bax, gör bu xiyabanda neçə şəhid uyuyur. Onların hamısı mənə Xudayar qədər əzizdir, doğmadır. Oğul, 30 ildən bəri həsrətlə yolunu gözlədiyimiz, boyunu sevdidiyimiz bu qələbə bizim üçün bir də ona görə belə qiymətlidir ki, o, doğmalarımız, şirin-şəkər balalarımızın həyatı bahasına qazanılıb.

Şəhidlər xiyabanında kövrək notlara köklənən söhbətə Tovuz xanım da qoşuldu:

- Xudayarı çox istəməmək mümkün deyil. O qədər xoşqıllıq idi ki, elə bil adamı ovsunlayırdı. Müharibəyə getmədən dedi ki, nənə, səndən bir xahişim var: "Bax, işdi düşmən gülləsinə tuş gəlsəm, qəti ağlama, bil ki, yerim cənnətdi". İndi mənə ən böyük təsəlli xalqımızın, millətimizin qədirbilən olmasıdır. Hər dəfə bura onu ziyarətə gələndə Xudayarın məzarı başında tanımadığım insanları görürəm. Təzə gül-çiçək gətirib məzarların üstünə qoyurlar, şəhid balalarımıza ehtiram-larını bildirirlər. Çoxu kövrəlik, göz yaşlarını saxlaya bilmir.

Dilli-dilavər Tovuz nənə söhbətində bir məqamı xüsusilə vurğula-dı. Dövlətin qayğısından, xalqın isti münasibətindən razılıqla söz açdı. Dedi ki, bu xalqın, bu elin-obanın başına necə dolanmayım: "Adının çəkilməsini istəməyən imkanlı bir eloğlu Xudayarın qardaşına Bərdənin Güloğlular kəndində dəyəri 100 min manatdan çox olan bir ev alıb bağışlayıb. Qoy böyük olan Allah xalqımızı həmişə var eləsin, dövlətimizin qüdrəti artıq olsun".

Qədirbilən bərdəlilər Şəhidlər xiyabanını tez-tez ziyarət edirlər. Bu dəfə də belə idi. Ziyarətçilər arasın-

da Bərdə şəhər sakini Əlövsət Məmmədov da vardı. O, hərbi formada olan balaca nəvəsi və digər ailə üzvləri ilə birlikdə gəlmişdi. Ə.Məmmədovun ürək sözləri:

- Bura bizim üçün müqəddəs məkandır. Doğma Qarabağımızı erməni işğalından azad edən, bizi 30 ilin həsrətindən ıxlas edən qəhrəman övladlarımız bu xiyabanda uyu-yurlar. Bura tez-tez gəlirəm. Şəhid-lərimizi hər zaman diqqətdə saxlamaq, onları həmişə mehəbbət və ehtiramla yad etmək bizim mənəvi borcumuzdur. Bu münasibət gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunda tərbi-yəsinə əhəmiyyətli təsir göstərir.

Xiyabandan ayrılarkən adət etdiyimiz kimi, yenə də Xudayar Yusifzadənin məzarı önündə ayaq saxladım. Şəhidlik zirvəsindən boylanan qəhrəmanın şirin zümzüməsi yaddaşımızdan boy verdi, bürküdə qovrulmuş ruhumuza kövrək bir nəğmə sərin su kimi səpildi:

*Dumanlı dağların başında durdum,
Dumandan özümə bir xeymə qurdum.
Keçdi xəyalımdan öz gözəl yurdum...*

**Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"**